Idiopatisk intrakraniel hypertension

Direkte oversat betyder idiopatisk intrakraniel hypertension (IIH) overtryk i kraniet uden en direkte påviselig årsag. IIH giver typisk også andre symptomer end hovedpine.

Når man taler om IIH i forbindelse med hovedpine, skyldes det, at det forhøjede væsketryk i kraniet meget ofte giver hovedpine.

Det er en såkaldt sekundær form for hovedpine, fordi hovedpinen er en følge af en anden faktor, nemlig forhøjet væsketryk i kraniet, selvom man måske ikke kender årsagen til det forhøjede tryk.

Man ved ikke præcist, hvorfor det øgede væsketryk i kraniet opstår. Muligvis skyldes det øget væskeproduktion eller en nedsat evne til at føre den hjernevæske, der løbende produceres, væk fra hjernen med blodet, så væsketrykket i kraniet hele tiden kan holdes konstant.

IIH er en relativt sjælden form for hovedpine og kan ramme alle, men kvinder med overvægt i den fødedygtige alder har en markant forhøjet risiko. Derfor anser mange behandlere også IIH som en følge af overvægt hos især yngre kvinder, selv om mekanismerne bag ikke er helt oplyst.

Hvordan opleves idiopatisk intrakraniel hypertension?

Symptomerne ved IIH kan variere meget fra person til person, men langt de fleste oplever en meget kraftig hovedpine. Hovedpinen er som regel konstant, og den tager til i styrke over uger og måneder. Ofte forværres den, hvis man lægger sig ned. Mange oplever derfor at hovedpinen, man har om morgenen, aftager i løbet af dagen, når man mest er oprejst.

Andre symptomer

Smerterne er typisk ledsaget af pulserende tinnitus/ringen eller susen for ørerne, svimmelhed, kvalme og synsforstyrrelser som dobbeltsyn, tåget syn og/eller at det kortvarigt sortner for øjnene. Samtidig beskriver flere, at de oplever træthed, problemer med hukommelsen og smerter i nakke og ryg.

Det er en opgave for specialister at stille diagnosen IIH og behandle lidelsen. Derfor bør alle med IIH ses af specialiserede øjenlæger eller neurologer, typisk på en af de specialiserede hovedpineklinikker.

Sådan stilles diagnosen

Som med andre hovedpinetyper, begynder man med at gennemgå symptomer og foretage en neurologisk undersøgelse. For at påvise det øgede væsketryk i hjernen er det nødvendigt med

forskellige undersøgelser. De fleste får foretaget øjenundersøgelse, blodprøve, MR-scanning og en lumbalpunktur, som er en undersøgelse af væsken i rygmarven.

20/11/2024 Idiopatisk intrakraniel hypertension - Nationalt Videnscenter for Hovedpine

Rygmarvsvæsken er forbundet med hjernevæsken. Ved at måle trykket i rygmarvsvæsken, kan man derfor undersøge trykket i hjernevæsken. Man tager en prøve af rygmarvsvæsken med en tynd nål, der sættes ind i ryggen ved lænden.

Øjenundersøgelsen sker hyppigst på øjenafdelingen med apparatur, der tager fotos af synsnerven. Specialister kan derefter se, om der er spor af det øgede tryk ved, at der er hævelser på synsnerverne eller påvirkning af synsfeltet.

En kombination af disse forskellige undersøgelser bruges til at stille diagnosen IIH. Samtidig kan undersøgelserne udelukke, at der kan være tale om andre lidelser, der kan være årsag til hovedpine, synsforstyrrelser og de andre symptomer.

Typiske symptomer på IIH

Hovedpine:

- Kraftig og tiltagende over uger/måneder
- Bliver værre i liggende stilling eller når hovedet er nedad

Andre symptomer:

- Pulserende tinnitus/susen for ørerne
- synsforstyrrelser som tågesyn, dobbeltsyn eller at det sortner for øjnene
- Kvalme
- Dårlig korttidshukommelse
- Svimmelhed

Selv om du har IIH, så behøver du ikke have samtlige nævnte symptomer.

Senest fagligt opdateret

19.11.2024 af professor, overlæge Rigmor Højland Jensen, Dansk Hovedpinecenter